

دانشگاه الزهراء (س)

دانشکده هنر

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته ارتباط تصویری

عنوان پژوهش نظری

تاثیر باغهای ایرانی بر گرافیک محیطی (بسته- باز) با هدف یافتن عناصر بکار رفته در

باغ های ایرانی

استاد راهنمای نظری

دکتر عفت سادات افضل طوسی

عنوان پژوهش عملی

طراحی گرافیک محیطی در زیباسازی و اطلاع رسانی شهری

استاد راهنمای عملی

دکتر معصومه اینانلو

مشاوره: محبوبه محدث

دانشجو

فاطمه جانقربان

مهرماه سال 1391

کلیه دستاوردهای این تحقیق
متعلق به دانشگاه الزهراء (س) است.

پروردگارا:

نه می توانم موهایشان را که در راه عزّت من سفید شده، سیاه کنم و نه برای دستهای پینه بسته شان که ثمره تلاش برای افتخار من است، مرهمی دارم.

پس توفیقم ده که هر لحظه شکر گزارشان باشم و ثنیههای عمرم را در عصای دست بودنشان بگذارم.

و با سپاس و قدردانی فراوان

از زحمات اساتید گرانقدرم، سرکارخانم دکترافضل السادات طوسی که صبوری و راهنمایی های ارزشمندشان به هرچه بهتر شدن این پایان نامه به من یاری رساندند؛ و نیز دکتر معصومه امیر اینانلو و همچنین استاد مشاوره ام سرکارخانم محبوبه محدث که در تمامی مراحل انجام این پروژه راهنما و یاورم بودند.

این اثر را تقدیم می‌نمایم:

به تمامی شهیدانی که جان خود را عاشقانه تقدیم این آب و خاک نمودند تا ما بتوانیم اندیشه و تفکر را در ساخت و پویایی بکار ببندیم.

چکیده

مسئله مورد پژوهش، تأثیر باغهای ایرانی بر گرافیک محیطی (بسته - باز) با هدف یافتن المانهای بکاررفته در باغهای ایرانی؛ و نیز ایجاد ارتباط عمیق و کاربردی بین این عناصر با محیط در جهت زیباسازی و اطلاع‌رسانی، با بهرمندی از تکنیکهای گرافیک محیطی می‌باشد.

لذا با مطالعه تاریخی، توصیفی در هنر باغسازی و باغ آرایی، طی ادوار مختلف و شناخت معانی و مفاهیم اسطوره‌ای و قدسی از تک‌تک عناصر باغ با ارائه‌ی چندین نمونه مورد پژوهش، به شناخت از خصوصیات، ویژگی‌ها و کارکردهای نمادین این عناصر به صورت تفسیری و تحلیلی با برخی امکانات گرافیکی گشته . و هدف از آن ابتدا جنبه‌ی زیبایی شناختی و سپس اطلاع رسانی بوده. و در فصل آخر با بررسی دو نمونه باغ - مزار ، به تجزیه و تحلیل ویژگی‌های باغ‌های ایرانی در کلان شهر تهران پرداخته شده است.

واژگان کلیدی:

باغ ایرانی، گرافیک محیطی، عناصر طبیعت (آب، باد، خاک، درخت، گل).

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه	۱
۲-۱ اهداف پژوهش	۶
۳-۱ ضرورت پژوهش	۶
۴-۱ فرضیات پژوهش	۷
۵-۱ پیشینه پژوهش	۷

فصل دوم: مروری بر تاریخچه باغ

۱-۲ سیر تاریخ باغسازی در دنیا	۱۰
۲-۲ سیر تاریخ پردیس‌های ایران	۱۱
۱-۲-۲ پیدایش باغ قبل از اسلام	۱۱
۲-۲-۲ هنر باغسازی بعد از اسلام	۱۷
۳-۲ تأثیر جهانبینی اسلامی بر ترویج هنر باغسازی در سرزمین‌های اسلامی	۲۰
۱-۳-۲ نخستین نمونه‌های باغ ایرانی در (سوریه و اندلس)	۲۰
۲-۳-۲ باغ‌های مغولی (کابل و هند)	۲۷
۳-۳-۲ نمونه‌هایی از پردیس‌های ایرانی در ادوار مختلف	۳۰
۱-۳-۳-۲ باغ‌های سلجوقیان	۳۰
۲-۳-۳-۲ باغ‌های تیموریان	۳۳

۵۳ باغ‌های صفویان ۳-۳-۳-۲
۴۵ باغ‌های افشاریه ۴-۳-۳-۲
۴۹ باغ‌های زندیه ۵-۳-۳-۲
۴۹ باغ‌های قاجاریه ۶-۳-۳-۲
۵۴ باغ‌های پهلوی ۷-۳-۳-۲
۵۵ خلاصه فص دوم

فصل سوم: معناشناسی باغ

۵۸ ۱-۳ معنای باغ و مفهوم آن در ایران
۶۱ ۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی عناصر طبیعت
۶۲ ۱-۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی آب
۶۴ ۲-۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی هوا (باد)
۶۵ ۳-۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی خاک
۶۶ ۴-۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی درخت
۷۱ ۵-۲-۳ مفهوم اسطوره‌ای و قدسی گل
۷۲ ۳-۳ تفاوت‌های باغ ایرانی و باغ اروپایی به لحاظ مفهومی و ساختاری (شکل ظاهری)
۷۵ ۴-۳ بررسی و شناخت از خصوصیات باغ‌های ایرانی
۷۵ ۱-۴-۳ خصوصیات کارکردی باغ‌های ایرانی
۸۰ ۲-۴-۳ خصوصیات کالبدی باغ‌های ایرانی
۸۲ ۳-۴-۳ مورفولوژی (ریخت شناسی)، باغ ایرانی
۸۹ ۵-۳ سازماندهی فضایی باغ

۶-۳ عناصر اصلی و فرعی باغ ایرانی	۸۵
۷-۳ انواع دیگر فضاهای ساخته شده در باغ‌های ایرانی	۹۳
۸-۳ اصول مشترک در طراحی باغ‌های ایرانی	۹۶
۹-۳ ویژگی‌های مشترک در مورد باغ‌های ایرانی	۱۰۱
خلاصه فصل سوم.....	۱۰۳

فصل چهارم: (مطالعات تطبیقی)

۱-۴ انعکاس مفهوم باغ بر انواع هنرها در ایران	۱۰۸
۱-۴-۱ باغ و آثار گذشته (منظر قدیم)	۱۰۸
۱-۴-۲ باغ و آثار معاصر (منظر جدید)	۱۴۵
۲-۴ هنرهای بکار رفته شده در باغ ایرانی	۱۴۸
خلاصه فصل چهارم.....	۱۶۲

فصل پنجم: (معناشناسی عناصر گرافیک محیطی)

۱-۵ گرافیک محیطی و هدف آن در محیط	۱۶۴
۲-۵ عرصه‌های گرافیک محیطی	۱۶۹
۳-۵ کارکرد نشانه‌ها و علائم در فضاهای شهری	۱۶۹
۱-۳-۵ اطلاع رسانی و راهنمایی	۱۷۰
۲-۳-۵ کارکرد هنری و زیبایی شناختی	۱۷۱
۳-۳-۵ کارکرد هویت بخشی	۱۷۱

۱۷۲ ۴-۳-۵ کارکرد تبلیغی
۱۷۲ ۵-۳-۵ کارکرد همدلی
۱۷۳ ۶-۳-۵ کارکرد عاطفی
۱۷۳ ۴-۵ محملهای گرافیک محیطی
۱۸۲ ۵-۵ انواع گرافیک محیطی
۱۸۲ ۶-۵ گرافیک محیطی و تبلیغات محیطی
۱۸۳ ۷-۵ گرافیک محیطی و تبلیغات فرهنگی
۱۸۵ ۸-۵ گرافیک محیطی و نقش آن بر روابط عمومی و جامعه
۱۸۷ ۹-۵ لزوم استفاده از گرافیک محیطی در فضاهای شهری
۱۸۹ ۱۰-۵ لزوم استفاده از المانهای باغ ایرانی در گرافیک محیطی
۱۹۳ ۱۱-۵ دو نمونه‌ی مورد پژوهش: باغ- مزار در سطح شهر تهران
۱۹۹ خلاصه فصل پنجم

فصل ششم: (نتیجه گیری، پیشنهادات، روش کار عملی)

۲۰۱ ۱-۶ نتیجه‌گیری
۲۰۳ ۲-۶ محدودیت‌ها و پیشنهادات حاصل از پژوهش
۲۰۴ ۳-۶ گزارش کار عملی و روش کار

جداول

۱۰۳ جدول(۱-۳): بررسی معنای باغ در گویش اقوام مختلف(گذشته تاکنون).
۱۰۴ جدول(۲-۳): بررسی معنای اسطوره‌ای و قدسی باغ ایرانی.

- جدول (۳-۳): بررسی شباهتها و تفاوت‌های میان باغ ایرانی و باغ اروپایی ۱۰۵
- جدول (۴-۳): بررسی و شناخت از خصوصیات باغ‌های ایرانی ۱۰۶
- جدول (۵-۳): عناصر اصلی و فرعی باغ ایرانی ۱۰۶
- جدول (۱-۴): بررسی عناصر باغ در آثار تاریخی ۱۶۳

فهرست تصاویر

- تصویر (۱-۲): کانال‌های آبرسانی، پاسارگاد ۱۴
- تصویر (۲-۲): عکس هوایی از کاریز (قنات) ۱۵
- تصویر (۳-۲): نمونه‌ای از هنرکنده‌کاری کاخ آپادانا، (تخت جمشید) ۱۶
- تصویر (۴-۲): باغ بهشت ۱۹
- تصویر (۵-۲): نقشه کاخ «Balkowara»، (سامرارا) ۲۱
- تصویر (۶-۲): نقاشی مینیاتوری از یک چهار باغ ۲۲
- تصویر (۷-۲): کاخ- باغ تیسفون، بین النهرین (بغداد) ۲۳
- تصویر (۸-۲): کاخ- باغ مدینه‌الزهره، (کوردوبا) ۲۳
- تصویر (۹-۲): عمارت و حیاط پارتال، الحمراء، (اسپانیا) ۲۵
- تصویر (۱۰-۲): جنةالعارفیه (اندلس) ۲۷
- تصویر (۱۱-۲): نقاشی مینیاتوری از ساختن باغ وفا ۲۸
- تصویر (۱۲-۲): باغ نشاط، (کشمیر) ۳۰
- تصویر (۱۳-۲): باغ ارم، (شیراز) ۳۰
- تصویر (۱۴-۲): باغ فین یا باغ‌شاه، (کاشان) ۳۶
- تصویر (۱۵-۲): مجموعه‌ی باغ‌های اشرف، (بهشهر) ۳۸
- تصویر (۱۶-۲): عمارت باغ چشمه، (بهشهر) ۴۰

- تصویر (۲-۱۷): دیوان خانه یا باغ چهل ستون، (مازندران) ۴۳
- تصویر (۲-۱۸): باغ دولت آباد، (یزد) ۴۶
- تصویر (۲-۱۹): باغ ائل گلی یا شاه گلی، (تبریز) ۵۱
- تصویر (۳-۱): طرح باغ ۶۰
- تصویر (۳-۲): طرح باغ ایرانی ۶۱
- تصویر (۳-۳): طرح بندی باغ قرآنی و باغ های کوچکتر ۶۱
- تصویر (۳-۴): نقاشی مینیاتور، حضرت خضر و ایلجا در کنار چشمه جاودانگی ۶۴
- تصویر (۳-۵): نقش برجسته حیوانات افسانه ای متقابل در دوسوی درخت مقدس ۶۷
- تصویر (۳-۶): نقش قالی از درخت هستی ۶۹
- تصویر (۳-۷): مهرشوش با نقوشی از عناصر طبیعت ۶۹
- تصویر (۳-۸): درخت زندگی، (طاق بستان) ۸۰
- تصویر (۳-۹): منظره ی عرفانی، هستی شناسی باغ ایرانی ۸۵
- تصویر (۳-۱۰): نمونه ای از طرح بندی آب و کوشک بر اساس باغ در قرآن ۹۵
- تصویر (۳-۱۱)، بنای سردر و جلوخان ۹۸
- تصویر (۴-۱): نمونه ای از هنر کاشی کاری ۱۰۹
- تصویر (۴-۲): نمونه ای از هنر کاشی کاری ۱۰۹
- تصویر (۴-۳): کادربندی سقف هشتی، (باغ دولت آباد، یزد) ۱۱۰
- تصویر (۴-۴): پنجره سنگی و حجاری شده، باغ قوام (شیراز) ۱۱۱
- تصویر (۴-۵): نمونه ای از هنر نقاشی و آینه کاری باغ قوام (شیراز) ۱۱۱
- تصویر (۴-۶): نقاشی میدان نقش جهان (اصفهان) ۱۱۴
- تصویر (۴-۷): تصویر بیرونی از عمارت چهل ستون ۱۱۴

- تصویر(۴-۸): تصویر درونی از عمارت چهل ستون ۱۱۵
- تصویر(۴-۹): نمای کاخ-باغ، باغ ماهان (کرمان) ۱۱۷
- تصویر(۴-۱۰): منظره‌ی هوایی از باغ شاهزاده ماهان ۱۱۸
- تصویر(۴-۱۱): کنده‌کاری، (کاخ آپادانا، تخت جمشید) ۱۱۹
- تصویر(۴-۱۲): تصویری از کنده‌کاری شکوفه‌های نیلوفرآبی ۱۲۰
- تصویر(۴-۱۳): کنده‌کاری، باغ‌های بهشتی (طاق‌بستان) ۱۲۰
- تصویر(۴-۱۴): کاشی ستاره‌ای منقوش مینایی ۱۲۱
- تصویر(۴-۱۵): کاشی آبی فیروزه‌ای، لعاب مات، (کاشان) ۱۲۲
- تصویر(۴-۱۶): تُنگ سیمین با نقش شراب‌گیری در باغ ۱۲۲
- تصویر(۴-۱۷): عکاسی از گلاب‌گیری در باغ ۱۲۳
- تصویر(۴-۱۸): آویز به شکل انار ۱۲۴
- تصویر(۴-۱۹): کاسه‌ی مینایی با نقش دودلدار و درخت سرو ۱۲۴
- تصویر(۴-۲۰): نقاشی مینیاتور به سبک مغول (بابرنامه) ۱۲۵
- تصویر (۴-۲۱): دو نمونه نقاشی مینیاتور از طرح‌ریزی باغ وقل ۱۲۶
- تصویر(۴-۲۲): فرش واگنر، با طرح باغ ۱۲۷
- تصویر(۴-۲۳): فرش با طرح چهارباغ ۱۲۸
- تصویر(۴-۲۴): قالی گلدانی گل و گیاه ۱۲۹
- تصویر(۴-۲۵): قالی با طرح باغ ایرانی ۱۳۱
- تصویر(۴-۲۶): قالی با طرح باغ ایرانی ۱۳۱
- تصویر(۴-۲۷): سازه‌های موسیقایی ۱۳۳
- تصویر(۴-۲۸): نقاشی رنگ و روغن روی بوم، باغ ایرانی ۱۳۷

- تصویر(۴-۲۹): چیدمان، باغ بی‌برگی ۱۳۷
- تصویر(۴-۳۰): چیدمان استیل و آب ۱۳۸
- تصویر(۴-۳۱)،(۴-۳۲): دو نگاره از گزیده‌های (هفت شاعر) ۱۴۰
- تصویر(۴-۳۳): نگاره ای از مکتب شیراز..... ۱۴۱
- تصویر(۴-۳۴): گچ‌بری برجسته دیوار با تزئینات خاک کوبیده، میهمانی در باغ ۱۴۲
- تصویر(۴-۳۵): تکه‌ای از پارچه‌ابریشم بانقش باغی (پرندگان، درختان سرو و درختان شکوفه)..... ۱۴۲
- تصویر(۴-۳۶): نقاشی مینیاتور، (خمسه نظامی)..... ۱۴۳
- تصویر(۴-۳۷): نگاره دو خانم در حال حمام گرفتن در استخر ۱۴۴
- تصویر(۴-۳۸): استخری در باغ‌های سلطنتی دوران پهلوی، سعادت آباد، (تهران)..... ۱۴۴
- تصویر(۴-۳۹): چیدمان مجسمه‌ی گچی، پلات دیجیتال و ویدیو ۱۴۵
- تصویر(۴-۴۰): چیدمان فضا، نور، فوم و سیم‌های نازک آهنی، (شبی در باغ‌های ایران) ۱۴۶
- تصویر(۴-۴۱): چیدمان ویدئویی، حجم گچی، فلز و یونولیت، (سکوت زرد زرد نرگس) ۱۴۶
- تصویر(۴-۴۲): چیدمان، مفتول مسوار و ورق آهن، (بشنو از نی) ۱۴۷
- تصویر(۴-۴۳): باغ، آب و نور ۱۴۸
- تصویر(۴-۴۴): عکس چاپ دیجیتال، فواره‌های ایرانی، (هستی)..... ۱۵۰
- تصویر(۴-۴۵): انواع فرم حوض در باغ ایرانی ۱۵۲
- تصویر(۴-۴۶): مجسمه در باغ، (اصفهان)..... ۱۶۰
- تصویر(۴-۴۷): مجسمه در باغ،(انگلیس)..... ۱۶۰
- تصویر(۴-۴۸): مجسمه در باغ، (تهران)..... ۱۶۰
- تصویر(۵-۱): گورستان سر قیرآقا (تهران)..... ۱۹۴

تصویر (۵-۲): حیات و آبنمای امامزاده جعفر و سیده حمیده خاتون، (تهران، منطقه پنج)..... ۱۹۶

فصل اول: کلیات پژوهش

۱ - مقدمه

محیط اطراف ما، خانه‌هایی که در آن زندگی می‌کنیم؛ همه نیاز مبرمی به برقراری روابط صحیح میان فرم‌ها، رنگ‌ها و همچنین سازمان بندی دقیق بر مبنای اصول بصری دارند. انسان بواسطه‌ی زبان گرافیک می‌تواند با محیط خود سخن بگوید و با دیگران ارتباط برقرار کند. استفاده از گرافیک شهری در مساحت فضای داخلی (خانه‌ها، ادارات و مؤسسات) و فضای بیرونی آنها یعنی کوچه‌ها، خیابان‌ها و فضاهای سبز اطراف ما، در تزئین و زیباسازی اماکن عمومی نظیر پارک‌ها، نمایشگاه‌ها، فروشگاه‌ها و حتی اماکن مذهبی برای تمامی افراد در کلیه سطوح اجتماعی و در هر سنی به نوبه خود مؤثر بوده و مورد نیاز واقع می‌شود و در ساختار محیطی مناسب و مطلوب نقش بسزایی دارد.

اطلاعات بصری که توسط طراحان گرافیک به شهروندان داده می‌شود، باید دارای جنبه‌ها و کارکردهای زیبایی شناختی، اطلاع رسانی و هویت بخش ی به محیط و نیز کارکرد تبلیغاتی از قبیل (اطلاعات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی) را به جامعه منتقل کرده و زیباسازی شهری را نیز موجب گردد. بدین شکل است که در دنیای حاضر، هنر گرافیک ملزم است که بخشی از فعالیت خود را در خدمت معماری و محیط زیست و فضای شهری قرار دهد و در نظم بخشیدن و ایجاد تسهیلات و زیبایی فضای شهری شرکت داشته باشد.

امروزه ساکنین شهرها با طوفانی از تصاویر و نقوش روبرو هستند. آنها بدون کمک تصاویر واضح گرافیکی، دریافتن مسیرهای خود با مشکل مواجه خواهند شد. هنرمند گرافیک محیطی با مهندسیین معمار و برنامه‌ریزان

امور ترافیک، جهت تهیه تصاویری ساده و جامع از مقصدها همکاری می‌نماید؛ لذا موظف‌اند با روش‌های نشانه‌گذاری صحیح، تصاویر پُره‌رج و مرج شهری را نظم ده‌ند. تابلوهای اطلاع‌رسان باید بر مبنای آخرین تحقیقات علمی، قابل توجه بوده و در زمینه‌ی برقراری ارتباط مؤثر، قابل اجرا.

انقلاب صنعتی و گسترش تکنولوژی نرم افزار کامپیوتر، شکوفایی چشمگیر و موفقیت آمیز هنر و دانش را موجب شده است. این تحولات وحدت میان طرح‌های گرافیکی گذشته و معماری را با همکاری میان رشته‌های طراحی شهری، طراحی صنعتی، روانشناسی و جامعه‌شناسی را موجب گردیده است؛ لذا ما نیز با مروری بر تاریخ کهن خود، در می‌یابیم که فرهنگ ایرانی در جلوه‌های گوناگون تجلی یافته و انواع الگوواره‌ها در زیست انسانی و حیات جمعی، در کنار دریای بی پایان زبان و ادبیات فارسی و گستره‌ی پُر معنای هنر و معماری ایرانی، همواره بهترین و شکوه‌مندترین خاستگاه ظهور فرهنگ پارسیان بوده است. اما این پرسش همیشه ذهن پژوهشگر را به خود معطوف می‌سازد که به راستی فرهنگ ایرانی، با همه‌ی هزارتوی پنهان و آشکارش در همه‌ی دغدغه‌های فلسفی و متعالی‌اش، در کجا حقیقی‌ترین ظهور خویش را تجربه کرده است؟

بی‌گمان یکی از نیکوترین جلوه‌های صورت و معنا، برآمده از باورهای ایرانیان، باغ ایرانی است. در باغ ایرانی، شور و لطافت شعر فارسی، که خود شکوهی از معماری است، همراه با تبسم امیّ د بخش ایرانیان به طبیعت و زندگی و دلبستگی اندیشمندان آنان به عالم معنا به هم‌آوایی می‌رسند و بدان معنا می‌بخشند.

این پژوهش قصد دارد تا با یادآوری این خاطرات ازلی که در قلب و ذهن هر ایرانی حک گشته و با بکارگیری عناصر موجود در باغ؛ با کمک محملی چون گرافیک محیطی به زیباسازی، هویت بخشی و همچنین اطلاع‌رسانی در محیط، نقیبی زده باشد تا درونی‌ترین لایه‌های اندیشه و خیال ایرانی، که تعبیری است از معنای زندگی، غایت انسان، ابدیت و ازلیت، بهشت و زندگی و جلوه‌های زمینی عالم ملکوت به روایتی از نگاه گرافیک محیطی به عناصر باغ ایرانی در فضاهای شهری، (باغ-مزار) به نظاره بنشینند.

فصل اول این پژوهش به کلیات پژوهش اعم از: (بیان مسأله، اهداف و ضرورت انجام این پژوهش و نیز پرسشها، فرضیات و پیشینه‌ای از پژوهش)، پرداخته شده است.

فصل دوم برای داشتن زمینه فکری لازم از باغ ایرانی، با سیری مختصر بر هنر باغسازی پیش از اسلام و آوردن نمونه‌هایی از پردیس‌های ایانی بعد از ظهور اسلام در دوره‌های مختلف به شناخت و بررسی از چگونگی تأثیرات جهانی اسلامی بر ترویج هنر باغ‌سازی، در سرزمین‌های تحت سلطه خود؛ پرداخته است.

در فصل سوم، به معانی و مفاهیم باغ در می‌ان ما ایرانیان و نیز مفهوم اسطورهای عناصر طبیعت که در باغ ایرانی چندین کاربرد را دارا هستند پرداخته شده، و دیگر آنکه، در این پژوهش به شناخت از تفاوت‌های باغ ایرانی و دیگر باغه‌ها به لحاظ مفهومی و ساختاری (شکل‌ظاهری) رسیده‌ایم؛ همچنین به بررسی و شناخت از خصوصیات باغ‌های ایرانی از سه جنبه (کارکردی، ریخت‌شناسی و مفهومی)، که این نیز منجر به تجزیه و تحلیل باغ از نظر اصول و ویژگیهای حاکم بر آن گشته است، پرداختیم؛ لازم به ذکر می‌باشد در این فصل پنج جدول راجع به شناخت باغ ایرانی، جهت فهم بهتر مطالب گنجانده شده است.

فصل چهارم، به انعکاس مفهوم باغ بر انواع هنرها (منظر قدیم و جدید)، و همچنین به بررسی و شناخت از هنرهای بکار رفته در باغ‌های ایرانی پرداخته شده است؛ که به همین منظور در بخش آخر از همین فصل، با آوردن یک نمونه جدول به بررسی عناصر باغ در آثار تاریخی، اشاره داشته‌ایم.

در فصل پنجم، گرافیک محیطی، هدف از کارکردهای نشانه‌ها و علائم در محیط و لزوم استفاده گرافیک در فضاهای شهری را برشمرده‌ایم، و در آخر به لزوم استفاده از عناصر باغ ایرانی در گرافیک محیطی و چگونگی شکل‌گیری گزارش کار عملی پرداخته‌ایم.

در فصل آخر (ششم)، با توجه به نتایج حاصله در بخش (باغ‌های ایوانی) و آوردن راهکارهایی در جهت تأثیرات عناصر باغ ایرانی بر هویت بخشی در محیط با آوردن دو نمونه‌ی مورد پژوهش (باغ- مزار) و بررسی و تجزیه و تحلیل این نمونه‌ها و شناخت از دارا بودن شرایط کلی که بر باغ و باغ- مزارها حاکم می‌باشد، به یک

نتیجه کلی رسیده، و دست به طراحی و اجرای دوازده نمونه از عناصری فرهنگی و برگرفته از عناصر و مفاهیم باغ ایرانی زده‌ام؛ امید است تا اهداف و پیامی که باغ ایرانی برای تک‌تک ما ایرانیان دارد را به کمک علم و دانش گرافیک در فضای شهری، رسانده باشم.

با توجه به عناصر موجود در باغ ایامی و شناخت از تأثیرات آن بر گرافیک در محیط (باز-بسته) در این پژوهش با پرسش‌های زیر رو به رو هستیم.

۱- مفهوم و ساختار باغ ایرانی در نظر یک ایرانی و یک خاور شناس اروپایی چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی دارد؟

۲- چرا عناصر اصلی باغ ایرانی بویژه (آب و درخت و...) امری اسطوره‌ای و قدسی تلقی می‌شوند؟

۳- چرا کهن‌الگوی ایرانی سرچشمه همه ی هنرها در ایران بوده؟ و آیا این الگو در زمان معاصر می تواند سایر هنرهای جدید به ویژه گرافیک محیطی را بارور سازد؟

۴- آیا می‌توان بین باغ ایرانی از گذشته تاکنون و گرافیک محیطی ارتباطی برقرار کرد؟

۵- خواستگاه هنر گرافیک محیطی (بسته- باز) در ایران کجاست؟ و چگونه می‌توان به

ریشه‌های فرهنگی خود تکیه کرد و از آن در هویت شهری استفاده نمود؟

در پاسخ می‌توان گفت برای رسیدن به مهمترین پرسش این پژوهش، (آیا می‌توان با بکارگیری، عناصر باغ ایرانی در محیط (باغ- مزار)، نسبت به زیباسازی، هویت بخشی و پیام‌رسانی به مخاطبین آن محیط‌ها کمکی- کرد؟)، نیاز هست با سیری در تاریخ باغسازی و باغ‌آرایی در میان ما ایرانیان به کمک جامعه ی آماری مورد مطالعه در این تحقیق به بررسی چندین نمونه از باغ‌های ایرانی پردازیم که از سوریه و اندلس، سمرقند، تا کابل و هند و نیز باغ‌های ایرانی که در خود ایران در ادوار مختلف بنا نهاده شدند . مثل: (باغ ارم شیراز)، (باغ فین کاشان)، مجموعه (باغ‌های اشرف، بهشهر)، (باغ دولت آباد، یزد)، (باغ ائل‌گلی، تبریز)، (نارنجستان قوام، شیراز) و (چهل‌ستون، اصفهان)، (شاهزاده ماهان، کرمان).